

Årsrapport 2007

RehabiliteringsCenter Dallund (rcD)

Kræftens Bekæmpelse
september 2008

Sammenfatning - Årsrapport for RehabiliteringsCenter Dallund

Velkommen til RehabiliteringsCenter Dallunds (rcD) årsrapport for 2007.

rcD er en vigtig del af Kræftens Bekæmpelses tilbud om patientstøtte på tværs af landet. Vi er det første og eneste rehabiliteringscenter i Danmark, hvor færdigbehandlede kræftramte bliver tilbudt et aktivt rehabiliteringsforløb som internat af seks dages varighed.

rcD og vores "Videnscenter for Kræftrehabilitering" har nu eksisteret i seks år.

Visionen har været gennem systematisk opsamling af viden og dokumentation at få integreret rehabilitering som en naturlig del af patientforløbet for alle kræftramte. Dette mål er ved at være nået, hvorfor der arbejdes aktivt med en ny vision.

Nøgletal for rehabilitering i 2007

I 2007 har rcD tilbudt rehabilitering i **39** uger. Der har i alt været **713** deltagere, med en gennemsnitsalder på **57** år.

Tilfredsheden med rehabiliteringsforløbet er fortsat meget høj, idet 96% angiver, at de er meget tilfredse(86%) eller tilfredse(10%).

Alle de nye regioner har henvist deltagere til rcD i løbet af året. De 5 regioner har forlænget 10 tidligere amters samarbejdsaftaler. Visitationen fra alle regioner er forløbet meget tilfredsstillende.

Økonomi

rcDs udgifter har i 2007 været på ca. 13,5 millioner kroner. Et rehabiliteringsforløb kostede 9.245 kr. for regionen. Der har været 50% regional finansiering og **50 %** finansiering fra Kræftens Bekæmpelse.

Forsknings- & udviklingsaktiviteter i 2007

Der er fortsat høj fokus på vidensopsamling. Lodtrækningsforsøg til belysning af rehabiliteringseffekten pågår. rcD skal også fremover bruge ressourcer på at sikre formidling af den eksisterende viden til brug og gavn for kræftramte, deres pårørende samt professionelle såvel nationalt som internationalt.

Nationalt

En af anbefalingerne i Kræftplan II var opkvalificering af professionelle. rcD startede derfor i august 2005 et tilbud om kursus for professionelle. I 2007 har 45 professionelle benyttet sig af dette tilbud. Desuden har rcD udviklet et kursus i basal kræftrehabilitering på 4 moduler. Kurset er målrettet de sundhedsprofessionelle i kommunerne. Det er vores håb at rc med disse kurser kan viderebringe noget af al den erfaring der er opbygget til gavn for kræftpatienter i Danmark.

Der er fortsat opgaver i Kræftplan I & II som rcD søger at medvirke til at løse og vi bidrager dermed til den fortsatte positive udvikling for kræftrehabilitering. Vi har især fokus på udviklingen af individuelt tilpassede og evidensbaserede rehabiliteringstiltag.

September 2008

Bo Andreasen Rix,
chef for Dokumentation og Udvikling
Patientstøtteafdeling
Kræftens Bekæmpelse

Dallund
Viden for livet

Årsrapport for Rehabiliteringscenter Dallund (rcD)

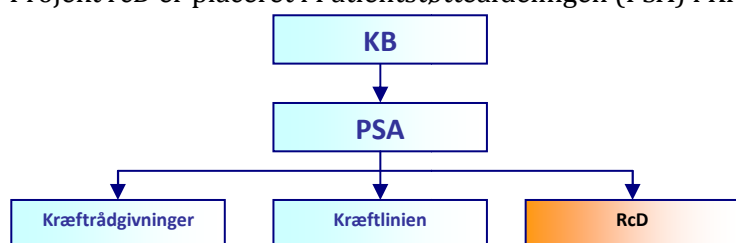
rcD åbnede 1. oktober 2001 som et femårligt interventions- og forskningsprojekt. Hovedbestyrelsen for Kræftens Bekæmpelse besluttede i november 2005, at rcD skal fortsætte som projekt til udgangen af 2008.

Målsætning

Målsætningen for rcD blev revideret i november 2005. Formålet for rehabiliteringsophold på rcD er, at kræftramte finder "vejen tilbage til livet". Målet er, at deltagerne på givne livsbetingelser i højere grad kommer til at opleve sig som herre over sin egen situation med øget råderum og flere handlemuligheder, således at deltageren i kraft af rehabilitering opnår det bedst mulige funktionsniveau fysisk, psykisk og socialt.

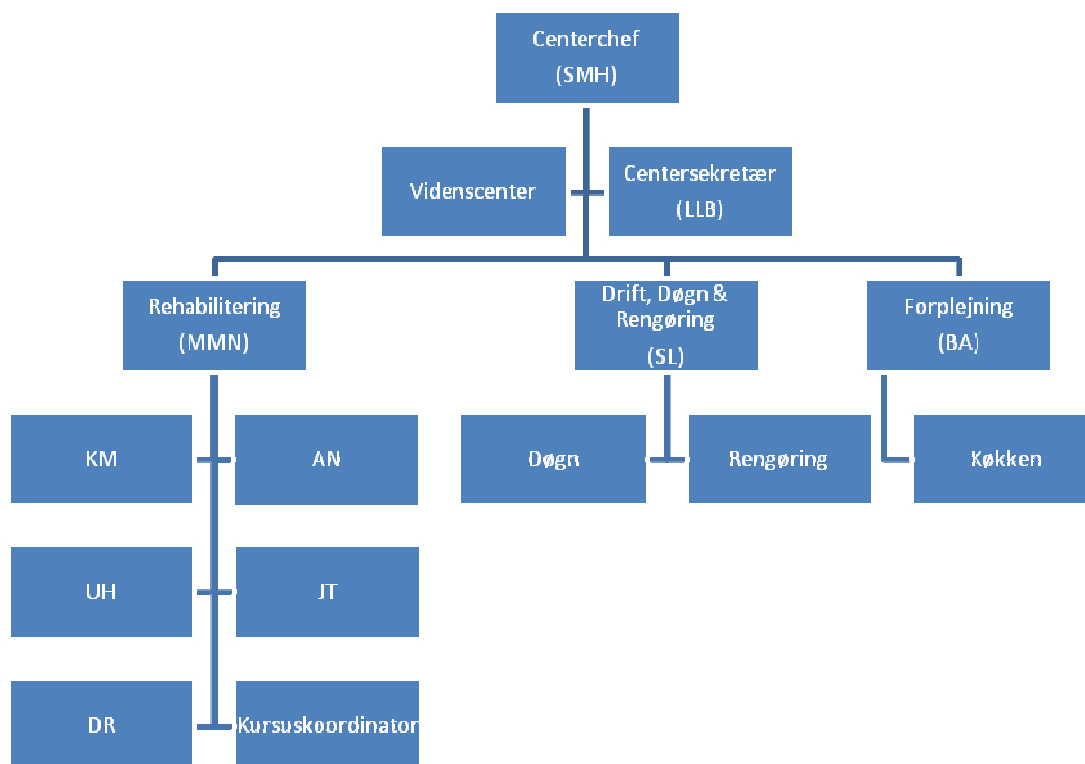
Organisation

Projekt rcD er placeret i Patientstøtteafdelingen (PSA) i Kræftens Bekæmpelse. (figur 1)

FIGUR 1. Organisationsdiagram

Organisationsdiagram og opdeling af ansvarsområder for rcD ses figur 2

FIGUR 2. Organisationsdiagram over RcD 2007

Faggrupper fastansat på rcD:

Læge, psykolog, socialrådgiver, fysioterapeuter, sygeplejersker, sosu-assistenten, økonom, køkkenassistenter, rengøringsassistenter samt sekretærer.

Herudover er der ugentlig fast tilknyttet: Diætist, sexolog, præst, sangere samt massører.

Endelig er der tilknyttet en række konsulenter samt interne medarbejdere fra KB, som hver især bidrager til et bredt input af viden til deltagerne.

rcDs målgruppe

Kræfttramte, som er færdigbehandlede og har en livshorizont på over 6 måneder, kan henvises til rcD. Der er visitationskriterier for deltagelse i rehabilitering, disse visitationskriterier anvendes af visitatorerne i hver region, der indstiller til ophold på rcD. Der er ligeledes udarbejdet inklusionskriterier for deltagelse i de forskningsprojekter der løbende afvikles.

Årligt rammes cirka 32.000 af en kræftdiagnose i Danmark (hudkræft ikke medregnet). Tallet forventes at stige med ca. 1 pct. om året.

I artiklen – "Potentielt antal cancerrehabiliteringspatienter i Danmark"ⁱ anslås det, at 2/3 af alle nydiagnosticerede kræftpatienter har behov for rehabilitering. Godt 7000 heraf er i alderen 30-59 år, og forventes at have et yderligere behov for rehabilitering med fokus på at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

Tværfagligt rehabiliteringskoncept:

- Temaorienterede internatforløb for 20 deltagere ugentligt
- Opholdet er af seks dages varighed
- Koordineret tværfaglig rehabilitering
- Rehabilitering sker i et samspil mellem den enkelte, gruppen og de professionelle
- Vidensformidling foregår via fællesoplæg, gruppearbejde og individuelle samtaler
- Erfaringsudveksling sikres formelt og uformelt mellem deltagerne - og er en yderst væsentlig komponent i programmet
- Rehabiliteringsforløbet er en normaliseringsrejse for den enkelte – "jeg er jo normal" bliver konklusionen for flere deltagere.

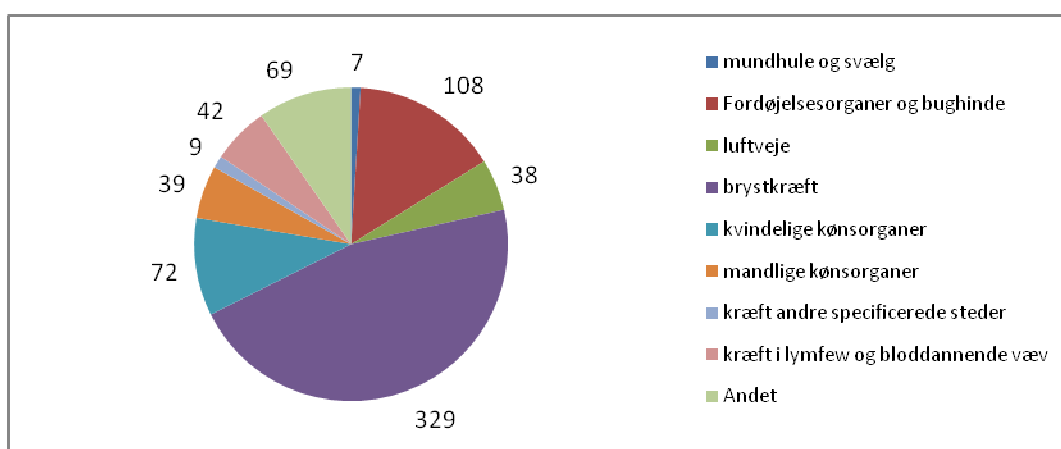
Henvisning til rcD og visitation:

- Henvisningsskema hentes på www.dallund.dk eller ved henvendelse til centret
- Skemaet udfyldes både af patienten og af henvisende læge, det kan både være egen læge eller hospitalslægen
- Det udfyldte skema sendes til visitator/er i regionen, der efter godkendelse visiterer til rcD
- rcD tildeler herefter et ophold og sender besked til deltageren.

Deltagere:

- 783 deltagere har været tilmeldt rehabiliteringsforløb i 2007
- 713 deltagere har været på rcD (91% af tilmeldte)
- 70 deltagere har meldt afbud efter de har været tilmeldt (9%)
- 651 deltagere var henvist af amterne/regionerne via samarbejdsaftaler (90% af de reservede pladser)
- Kønsfordelingen blandt deltagere har været 81% kvinder mod 19% mænd
- Gennemsnitsalder blandt deltagere var 57 år

Deltager fordeling på diagnosegrupper ses i figur 3.

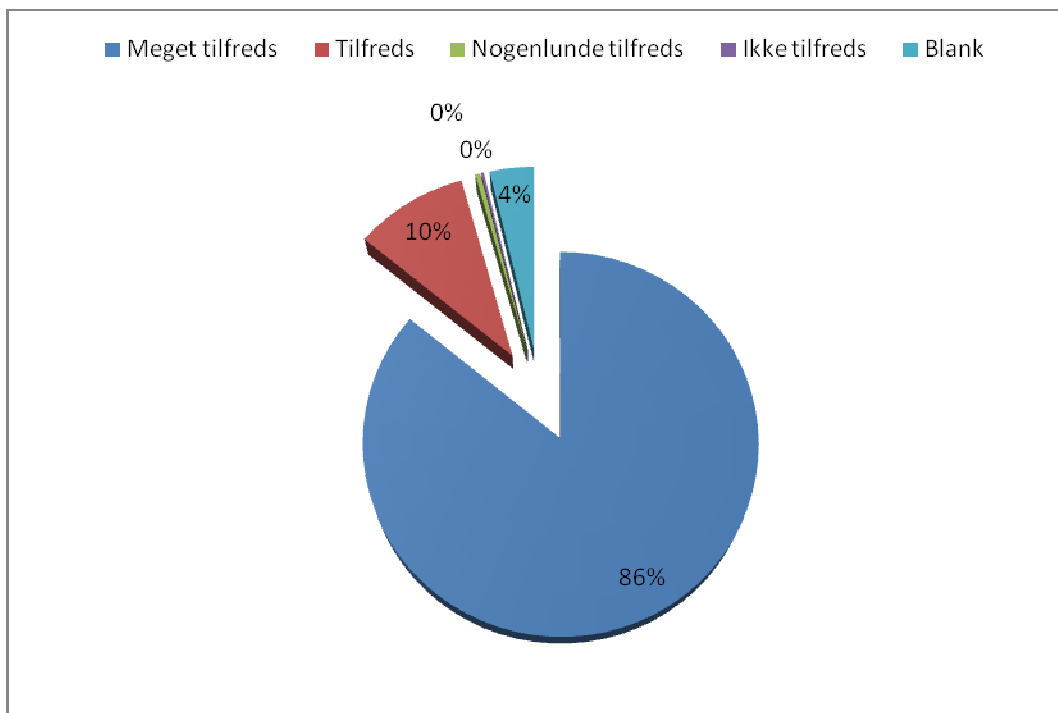

FIGUR 3. Fordeling på diagnoser blandt de 713 deltagere i 2007

Som det ses af tabellen har hovedvægten af deltagere været brystkræftpatienter. Det er fortsat vores mål at sikre en bred diagnosefordeling for derigennem at identificere de forskellige rehabiliteringsbehov, som de forskellige patientgrupper har.

Deltager tilfredshed

I 2007 til og med uge 37 foreligger evalueringer fra 95% af deltagerne (455 af 504) og fra 50 pårørende. Generelt vurderes alle rcDs aktiviteter, miljø og faciliteter meget højt (score 4 eller 5 ud af 5 mulige). Som sidste punkt i evalueringen, bliver deltagere og pårørende bedt om at angive, hvordan de alt i alt har været tilfredse med opholdet (figur 4). Tallene viser, at vi derved har opnået et af vore mål om at opretholde en alt i alt tilfredshed på 95%. Når vi sammenlægger meget og tilfreds, har vi en deltagertilfredshed i 2007 på i alt 96 %.

FIGUR 4. Deltagertilfredshed i 2007. Svarprocent 95.

Økonomi

rcDs udgifter har i 2007 været på ca. 13,5 millioner kroner. Et kursusophold koster regionen 9.245 kr., øvrige udgifter afholdes af Kræftens Bekæmpelse. Pårørende ophold koster 1.800 kr. Praktikanter betaler 180 kr. per dag inkl. overnatning. Herudover betaler gæster for kost. Kursus for professionelle koster for et tre dages modul 2.000 kr. og for et seks dages modul 3.500 kr. Der har været en økonomisk fordeling med 50% regional finansiering og 50% finansiering fra Kræftens Bekæmpelse.

Udgifter	Kr
Drift 00330050	12.243.391
Kantine 00330101	480.155
Forskning 00330120	750.000
Total udgift	13.473.546
Indtægter	Kr
Indtægter salg 00330130	6.439.196
Særlige indtægter 00330150	245.538
Total indtægt	6.684.733

TABEL 1 Udgifter på rcD

Belægningsoversigt

Følgende oversigt illustrerer vores belægning fra de tidligere amter, der har henvist deltagere i 2007, samt henvisning fra andre projekter.

Region (indbyggertal)	Samarbejds- aftaler	Antal Pladser reserveret	Deltagere henvist til rCD	Afbud fra deltagere	Afbud i pct.	Deltagere aktuelt været på rCD	Deltagere aktuelt i pct.	Rest pladser	Rest i pct.	Antal pladser/ 100.000 indb.	Mænd % / Kvinder %
NORD (0,6 mio)	Ja	114	98	9	9	89	91	25	22	19	16/84
Nordjylland		114	98	9	9	89	91	25	22		16/84
MIDT (1,2 mio)	Ja	75	79	4	5	75	95	0	0	6	19/81
Viborg		0	0	0	0	0	0	0	0		0/0
Ringkøbing		75	79	4	5	75	95	0	0		19/81
SYD (1,2 mio)	Ja	172	189	12	6	177	94	-5	-3	14	12/88
Vejle		35	45	1	2	44	98	-9	-26		5/95
Sønderjylland		34	34	3	9	31	91	3	9		23/77
Ribe		34	27	1	4	26	96	8	24		12/88
Fyn		69	83	7	8	76	92	-7	-10		13/87
SJÆLLAND (0,8 mio)	Ja	86	102	6	6	96	94	-10	-12	11	21/79
Vestsjæl.		25	35	0	0	35	100	-10	-40		20/80
Storstrøm		41	44	4	9	40	91	1	2		25/75
Roskilde		20	23	2	9	21	91	-1	5		14/86
HS (1,6 mio)	Ja	280	243	29	12	214	88	66	24	19	15/85
Køb. Amt		140	108	15	14	93	86	47	34		26/74
HS RigsHos.		140	133	14	11	119	89	21	15		10/90
Bornholm		0	2	0	0	2	100	-2	-		0/100
Andre aftaler		0	72	10	13	62	87	-62	-	-	52/48
Fr.Amt (FOCARE)		0	28	3	11	25	89	-25	-		40/60
Århus (FOCARE)		0	40	7	18	33	82	-33	-		64/36
KB		0	0	0	0	0	0	0	-		0/0
Selvbetalere		0	4	0	0	4	100	-4	-		25/75
Ialt (5,4 mio)		652	783	70	9	713	91	14	2	14	19/81

Tabel 2: Belægningsoversigt for 2007

Det gamle Frederiksborg Amt og det gamle Århus Amt er i 2007 med i randomiseringsprojektet FOCARE, der er igangsat i 2004. Patienterne, der rekrutteres og henvises til rCD fra de 2 deltagende amter, indgår alle i dette specifikke projekt. Det ses at andelen af afbud samt andelen af mænd er størst blandt deltagere i FOCARE.

Diverse aktiviteter gennem året

Studiebesøg, foredrag og undervisning uden for rcD

rcDs personale har i 2007 foretaget **to** studiebesøg til indenlandske og udenlandske institutioner, og har holdt **20** foredrag om rehabilitering på afdelinger, sygehuse, sygeplejeskoler, efteruddannelser, speciallægeuddannelser, i patientforeninger, i Kræftens Bekæmpelses rådgivningscentre eller for kommuner.

Undervisning

For at formidle viden om kræftrehabilitering har rcD et godt samarbejde med forskellige uddannelsesinstitutioner, herunder blandt andet:

- Master-uddannelsen i rehabilitering, SDU
- Kandidatuddannelsen, SDU
- Speciallægeuddannelsen, Sundhedsstyrelsen og DADL
- Den onkologiske efteruddannelse
- Grunduddannelser, blandt andet: sygeplejerskeuddannelse

Det kommunale kræftpartnerskab

RcD skal forestå en overordnet indsamling og formidling af viden, der erhverves i de kommunale kræftrehabiliteringsprojekter som støttes af Sundheds- og forebyggelsesministeriet.. RcD skal endvidere fungere som sparringspartner for de støttede projekter.

Puljen, der blev afsat i finanslovsaftalen for 2006 mellem regeringen og Dansk Folkeparti, tilvejebringer finansieringsgrundlaget for 11 projekter, der involverer 15 kommuner landet over. Projekterne har alle til hensigt at oparbejde og forankre viden i kommunerne om, hvordan man tager hånd om de fysiske og psykologiske problemer, mange kræftpatienter har i forbindelse med og efter deres behandlingsforløb. Der er ydet støtte til kommunale projekter, der målrettet og systematisk sætter ind over for kræftpatienter gennem hele forløbet med det mål at bevare og genopbygge fysisk, psykisk og/eller social funktionsevne.

RcDs projektopgaver varetages af centerchefen, rcD med daglig projektledelse af Claus Holm Thomsen/konsulentfirmaet Hovedværkstedet. Under denne projektledelse arbejder to konsulenter.

Konsulent Inger Johnsen, rcD, er således repræsenteret i stort set alle de kommunale projekters styregrupper eller andre projektdefinerende organer. Gennem sin tilstedeværelse i kommunerne fungerer Inger således som en katalysator for videns- og erfaringsformidling såvel mellem de enkelte projekter, som mellem rcD og projekterne. Inger har særlig fokus på brugerinddragelse i projekterne.

Erfarings- og vidensopsamlingsfunktionen varetages af en konsulent tilknyttet Syddansk Universitet (SDU). Lisbeth Thisted Andersen fra SDU forestår bl.a. indsamling og skriftlig formidling af viden og erfaringer og stiller disse til rådighed for projekterne på hjemmesiden (www.kræftrehabilitering.dk), samt i form af notater, afsluttende rapport og oplæg på møder mv. Konsulenten besvarer desuden henvendelser fra projekterne vedr. rehabiliteringsfaglig viden. I den ovenfor skitserede form var rcDs projektorganisation således på plads ca. 1. maj 2007.

I år 2007 blev der afholdt 5 møder med projektgruppen samt to temadage og to følgegruppemøder for projektkommunerne.

Kursus til kommuner

Med strukturreformen har kommunerne fået ansvar for den generelle genoptræning. RcD udviklede derfor i 2007 et grundkursus, hvis formål er at sikre det bedst mulige rehabiliteringsforløb for den enkelte kræftpatient i forhold til den evidens, der findes på området. Uddannelsen henvender sig til social- og sundhedsprofessionelle, der arbejder med kræftrehabilitering, hvad enten det er i borgerens hjem, på sundhedscentre eller andre kommunale institutioner. Kurset er opbygget i 4 moduler, som man kan tage samlet eller enkeltvis. Niveauet for de enkelte moduler vil være basisviden indenfor fagområdet.

Modul 1: Kræftsygdomme, behandling og senfølger

Modul 2: Social og arbejdsmæssig rehabilitering

Modul 3: Psykiske reaktioner, seksualitet og kræft

Modul 4: Fysisk aktivitet, kost og kræft

Kurserne vil blive afholdt i 2008.

Konferencedeltagelse

En eller flere af rcDs personale har deltaget i 10 kongresser eller større møder. Derudover har medarbejdere fra rcD deltaget i 5 kommunkonferencer.

Posters

rcD har i løbet af året præsenteret 4 posters.

Publikationer og udgivelser:

Motions DVD – ”I gang igen efter kræft” kan rekvireres

Nyhedsbrev nr. 2/2007 Masser af motion til kræftpatienter

Nyhedsbrev nr. 1/2007 Kort sygdomsbedst for jobliv

Artikler, der omhandler kursister fra Dallund, men uden personale fra rcD som forfattere:

- Høybye MT, Dalton SO, Christensen J, Larsen LR, Kuhn KG, Jensen JN, Carlsen K, Johansen C. Research in Danish cancer rehabilitation: Social characteristics and late effects of cancer among participants in the FOCARE research project. Acta Oncol. 2007 Oct 10;:1-9 [Epub ahead of print]
- Rasmussen D.M. & Elverdam B. (2007) Cancer survivors' experience of time – time disruption and time appropriation. Journal of Advanced Nursing 57(6), 614–622
- Hansen HP, Tjørnhøj-Thomsen T. (2007). Rehabilitering og kræft i et kritisk perspektiv. Klinisk Sygepleje nr 1; 4-12

Phd. Afhandlinger der omhandler personer der har været på rcD

- Dorte Malig Rasmussen 2007. Kræftoverleveres erfaring med og håndtering af livet efter sygdom og behandling. Forskningsenheden Helbred, Menneske og Samfund Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet

Specialer, der omhandler personer der har været på rcD

- Ida Larsen 2007. The Role of Illness Perceptions in Breast Cancer Patients undergoing Psychosocial Rehabilitation. Center for Humanistic Health Research, Department of Psychology, Faculty of Social Sciences, University of Copenhagen and Department of Psychosocial Cancer Research, Institute of Cancer Epidemiology, The Danish Cancer Society

Rapporter, der omhandler personer der har været på rcD

- Sygeplejestuderende Houmark P, Bohr G. Oktober 2007. I kræftpatientens fodspor – Om at udvikler kompetencer til at støtte livsmod i kræftrehabilitering.

Kursus for professionelle på rcD

I August 2005 tilbød vi for første gang struktureret kursus for professionelle som en del af de aktiviteter som Kræftplan II anbefalede igangsat.

Vi tilbyder to former for kursusophold på rcD.

1. Tre dages kursusophold hvor det faglige indhold er det primære fokus. Dette kursus tilgodeser blandt andet praktiserende læger, som ikke kan være væk fra praksis en hel uge.
2. Seks dages kursusophold hvor både det faglige indhold samt hele rehabiliteringsprocessen, som kræftramte gennemgår følges. Det er vores erfaring og anbefaling, at seks dages kurset giver det bedste indblik i kræftrehabiliteringsprocessen. Der er mere tid og ro til uddybning og fordybelse i samvær med både kræftramte og undervisere.

Vi havde **45** professionelle deltagere på rcD i 2007.

Øvrige aktiviteter

Personalet har i 2007 været på kurser for at dygtiggøre sig og blive inspireret til at udvikle tilbuddene på rcD. Hele personalet deltog desuden i et to-dages førstehjælpskursus med en instruktør fra Falck. Kurset havde til formål gennem teoretisk og praktisk undervisning, at sætte personalet i stand til at kunne udføre korrekt grundlæggende førstehjælp, og tilkalde hjælp ved ulykker og pludselig opstået sygdom, herunder genoplivning (hjertemassage). Formålet var derudover, at træne personalet til at kunne udføre almindelig førstehjælp gennem praktiske øvelser.

Videnscenter for Kræftrehabilitering

rcDs resultater og erfaring skal formidles både som brugsklare metoder, der kan integreres i det øvrige patientforløb, som videnskabelige artikler samt i forbindelse med en medicinsk teknologivurdering (MTV).

Videnscenter for Kræftrehabilitering har tillige i sit arbejde fokuseret på konsolidering af egne projekter omkring erfaringsopsamling.

FOCARE

Forskning på Dallund, status oktober 2007

Forskningsprojektet FOCARE (FOrskning i CancerRehabilitering) varetages af Afdeling for Psykosocial Kræftforskning, Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse. Projektet ledes af afdelingsleder, overlæge Christoffer Johansen.

Forskningen indgår i 2 Ph.D. afhandlinger, 1 masterprojekt ved psykologi, KU og 1 specialeopgave ved medicin, KU samt en række seniore forskeres aktiviteter.

1. Den deskriptive undersøgelse

Mere end 3500 kræftpatienter indgik per 1. oktober 2007 i denne undersøgelse, hvor der udsendes et spørgeskema 14 dage før ophold, 1 måned, 6 og 12 måneder efter ophold. Skemaet indeholder spørgsmål om livskvalitet, psykologisk og social funktion, senfølger og helbred. Første publikation offentliggjort med baseline data. Næste to artikler er i analysefasen og vil indeholde de første follow-up data. Forventes submitted forår 2008.

2. Den randomiserede undersøgelse

Der er randomiseret kræftpatienter til et ophold på Dallund fra sygehuse beliggende i amter, der ikke havde driftsaftale med Dallund. Randomiseringen er fortsat efter Regionplanen 1. januar 2007 trådte i kraft.

Der er ultimo 2007 randomiseret 250 brystkræftpatienter, 120 colorectal kræft patienter og 75 prostata kræft patienter. Randomiseringen vil fortsætte for de tre sygdomsgrupper i 2008. Første videnskabelige rapport vil blive indsendt forår 2009.

3. Internet støttegrupper

I et randomiseret forsøg er der etableret internetgrupper for patienter med ophold på Dallund. Næsten 1000 patienter indgår i denne randomisering. PhD Afhandling skal afleveres ultimo 2008 - to yderligere manuskripter vil være færdig og indsendt inden udgangen af 2008.

4. Den kvalitative del

Lektor Tine Tjørnhøj Thomsen KU, er ansvarlig for den kvalitative del. Der forventes den første artikel indsendt medio 2008, der omfatter 50 patienter der er fulgt under hele deres ophold og besøgt i eget hjem umiddelbart efter ophold og tre måneder senere.

5. Sygdomsopfattelse

Projektet arbejder med betydningen af sygdomsopfattelse for rehabilitering. Projektet er en masterafhandling til psykologi, KU. Artikel indsendt ultimo oktober 2007.

6. Tro og eksistens

Næsten 1000 deltagere på Dallund har udfyldt et skema om betydningen af religiøs tro. Undersøgelsen er et PhD projekt og 3 artikler forventes indsendt fra ultimo 2008 til ultimo 2009.

7. Sammenhængen mellem senfølger og psykologisk funktion er analyseret og indgår i en OSVAL opgave ved medicinstudiet, KU. Afhandlingen er indsendt og vil blive indsendt som artikel ultimo 2007 .

Projektbeskrivelser

Deltagerne på rcD har meget konkrete og personlige erfaringer med deres sygdom, dens behandling og behandlingens følger i videste forstand. Personalet har opbygget en meget stor erfaring gennem rehabiliteringsforløbene med deltagerne.

Da al rehabilitering skal foregå målrettet og tidsafgrænset er det vigtigt, at erfaringer opsamles og analyseres systematisk. På denne måde kan konstateres, om rcDs enkelte konkrete mål nås.

Denne erfaringsopsamling sker igennem interne projekter.

Medicinsk teknologivurdering (MTV)

MTV er en alsidig, systematisk vurdering af forudsætningerne for og konsekvenserne af at anvende en medicinsk teknologi, i dette tilfælde rehabilitering. MTV går ud på at klarlægge relevante konsekvenser af en beslutning om anvendelse af medicinsk teknologi og vurderer følgende fire hovedelementer: teknologien, patienten, organisationen og økonomien.

En MTV skal give de offentlige myndigheder og beslutningstagere et pålideligt grundlag for at bedømme rcDs arbejde og for at træffe beslutning om indførelse af rehabilitering i det enkelte patientforløb. rcD indgår i et samarbejde med Sundhedsstyrelsens Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering om udarbejdelse af en MTV, der beskriver rehabilitering af patienter med kræft.

Konklusion

rcD har nu igennem seks år tilbudt kræftrehabilitering. Vi har indsamlet erfaringer og udvikler hele tiden et mere målrettet tilbud for kræftramte. Vigtigst af alt så er vi blevet og fortsætter med at være den kræftramtes stemme.

Her i vort syvende år er to overordnede mål nået:

- rcD er i dag etableret som et velfungerende center, der tilbyder kræftramte et koordineret tværfagligt rehabiliteringsforløb. Et center, som fortsat vil kræve justeringer, i takt med at erfaringerne kommer til og nye tilbud udvikler sig og afprøves.
- Der er etableret regelrettet forskning i et "helikopterperspektiv" for at undersøge den generelle effekt og livsstilsændringer som følge af rcDs seks dages forløb. Randomiseringsprojektet er vel under vejs. rcD er internt i gang med at opsamle viden om delelementerne i rehabiliteringskonceptet samt selve interventionsdelen og internettet.

Det er et helt klart succeskriterium for Kræftens Bekæmpelse, at viden og erfaringer fra rcD implementeres til gavn for alle kræftpatienter og ikke kun de godt 700, der årligt kommer hos os.

Derfor stiller vi det enkle spørgsmål: **Hvem** har behov for **hvad – hvornår**?

Vi er nu tættere på at kunne begynde at besvare dette spørgsmål.

Det er vores mål, at rcD fremover udvikler konkrete, håndterbare, forståelige og implementerbare rehabiliteringstilbud baseret på videns- og erfaringsopsamling. Hertil skal vi have solid viden om behov i hele patientforløbet samt have et godt netværk i behandlerystemet. Udvikling og netværksdannelse skal styrkes yderligere i 2008.

Fra vore samarbejdspartnere rundt i landet har vi oplevet, at der er et stort behov for, at der samles viden og erfaring til gavn for andre. Med Videnscenter for Kræftrehabilitering placerer vi os i den "samlede rolle" som et center med kernekompetence i at indsamle, systematisere, udvikle og videreformidle viden til gavn for kræftramte. Et center hvor man kan henvende sig, når man ønsker at igangsætte lokale tiltag. Videnscenter for Kræftrehabiliterings indsats og ydelser vil blive udbygget og styrket i 2008.

Året 2007 har været et godt, spændende og omskifteligt år med mange nye udfordringer.

Deltagerne fortsætter med at være meget tilfredse med opholdet på rcD. Det er i sig selv den bedste evaluering for det daglige arbejde, der udføres af et personale med meget højt engagement og professionalisme.